

A bírálóbizottság értékelése

Kemecsi Lajos a magyar néprajztudomány jelentős személyisége, aki az elmúlt évtizedekben végzett tudományos, muzeológiai tapasztalataival nagy mértékben hozzájárul a néprajzi muzeológia fejlődéséhez, megújulásához. A jelölt széleskörűen tájékozott a néprajzi muzeológia tudományában és gyakorlatában, publikációinak döntő többsége is ebben a témakörben született. Hitelességét az értekezésben is közölt, többféle módszertani megközelítést alkalmazó esettanulmányok igazolják. Intézményvezetőként az utóbbi években eredményesen irányította a múzeumi terület legnagyobb beruházását, a végre saját épületbe költözött Néprajzi Múzeum kivitelezését.

A disszertációban és az új eredményeket kiemelő tézisekben a szerző részben saját alapkutatásai, részben gyakorlati múzeumi tapasztalatai alapján összegzi és szintetizálja a néprajzi muzeológiával kapcsolatos eddigi tudományos eredményeket. Az értekezés az etnográfia és a múzeum sokrétű kapcsolatrendszerét vizsgálja, és gondosan adatolva elemzi azt az utóbbi évtizedekben felgyorsult folyamatot, amelynek keretében az intézmények a jelenkori társadalmi kihívásokhoz igyekeznek alkalmazkodni. Összegző áttekintést ad az új kiállítási formák, kutatási projektek és interaktív megoldások bevezetéséről, amelyek a 21. századi „társadalmi múzeumok” kialakításánál elengedhetetlenek és jellemzőek. A dolgozat meggyőzően bizonyítja, hogy a tudományos forrásként kezelt gyűjtemények megőrzése, feldolgozása mellett az új kommunikációs rendszerek és az oktatási tevékenység csatornái is hozzájárulnak a múzeumok értékeinek társadalmasításához. A mintegy négyszáz oldalnyi terjedelmű disszertáció mind műfaji, mind módszertani tekintetben változatos, jól tükrözi a múzeumok tudományos és gyakorlati szerepkörét; a fejezetek az általános témáktól, a néprajzi múzeumok sajátos örökségfenntartó és örökségformáló küldetésétől kezdve a (szabadtéri) néprajzi muzeológia elméleti és gyakorlati kérdésein át a tárgytörténeti és tudománytörténeti áttekintésekig számos témakört elemeznek. A disszertáció egyik kiemelkedő érdeme és eredménye, hogy szerzője a magyar viszonyokat az európai néprajzi muzeológia horizontjába emeli, és nemzetközi háttér előtt értelmezi a hazai gyakorlat megnyilvánulásait.

Kemecsi Lajos disszertációja nagyon komoly, elmélyült kutatások és szakmai tapasztalatok alapján, a hazai és nemzetközi szakirodalom átfogó ismeretében íródott munka, amely számos jelentős, új tudományos eredményt tartalmaz, és kiemelkedő hozzájárulást jelent a magyar néprajztudomány és néprajzi muzeológia számára.